

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Karlovac

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

EKONOMSKA OPRAVDANOST RAZLIKA U CIJENI JAVNE VODOOPSKRBE
(OPSKRBE PITKOM VODOM)
NA PODRUČJU KARLOVAČKE ŽUPANIJE ZA 2012.

Karlovac, srpanj 2013.

SADRŽAJ

	stranica
I. PREDMET REVIZIJE	2
II. CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE	4
III. METODE I POSTUPCI REVIZIJE	4
IV. USLUGE JAVNE VODOOPSKRBE	5
V. NALAZ	11
VI. OCJENA EKONOMSKE OPRAVDANOSTI RAZLIKA U CIJENI JAVNE VODOOPSKRBE	19

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Karlovac

KLASA: 041-01/13-07/2
URBROJ: 613-06-13-16

Karlovac, 17. srpnja 2013.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ POSEBNOJ REVIZIJI
EKONOMSKA OPRAVDANOST RAZLIKA U CIJENI JAVNE VODOOPSKRBE
(OPSKRBE PITKOM VODOM) NA PODRUČJU KARLOVAČKE ŽUPANIJE ZA 2012.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je posebna revizija ekonomske opravdanosti razlika u cijeni javne vodoopskrbe (opskrbe pitkom vodom) na području Karlovačke županije za 2012.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 28. siječnja do 17. srpnja 2013.

I. PREDMET REVIZIJE

Predmet revizije je ispitati ekonomsku opravdanost razlika u cijeni javne vodoopskrbe na području Karlovačke županije (dalje u tekstu: Županija). Na području Županije uslugu javne vodoopskrbe pruža devet trgovačkih društava: Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac, Vodovod i kanalizacija d.o.o., Ogulin, Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa, Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj, Komunalac d.o.o., Slunj, Spelekom d.o.o., Rakovica, Vojnić-Krnjak Komunalac d.o.o., Vojnić, Komunalno Antus d.o.o., Lasinja, Veks d.o.o., Plaški, te četiri vlastita pogona ustrojena u općinama Cetingrad, Generalski Stol, Krnjak i Saborsko. Osnovne djelatnosti društava Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac, Vodovod i kanalizacija d.o.o., Ogulin, te Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa i Komunalno Antus d.o.o., Lasinja (od 1. siječnja 2013.) su skupljanje, pročišćavanje i distribucija vode te odvodnja. Druga navedena društva i vlastiti pogoni pored djelatnosti javne vodoopskrbe obavljaju i komunalne djelatnosti propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 49/11 i 144/12) odvoz i zbrinjavanje otpada, održavanje javnih površina, održavanje groblja, tržnice na malo i drugo. Osnivači navedenih društava su jedinice lokalne samouprave. Površina Županije je 3 626 km². Prema popisu iz 2011., ima 128 899 stanovnika u pet gradova i 17 općina. Revizijom ekonomske opravdanosti razlika u cijeni javne vodoopskrbe na području Županije za 2012. su obuhvaćeni sljedeći isporučitelji usluga javne vodoopskrbe (opskrbe pitkom vodom): Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac, Vodovod i kanalizacija d.o.o., Ogulin, Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa, Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj, Komunalac d.o.o., Slunj i Spelekom d.o.o., Rakovica. Podaci za Županiju iskazani dalje u Izvješću se odnose na usluge javne vodoopskrbe koje pružaju navedeni isporučitelji usluga.

Vodoopskrba Županije se temelji na korištenju voda iz rijeka Dobre i Slunjčice, deset izvorišta, pet vodocrpilišta sa sedam bunara, jednog kaptaznog vrela, te iz jezera Kozjak na području Nacionalnog parka Plitvička jezera. Koncem 2012. isporučitelji usluga su imali 370 zaposlenika, od čega je djelatnost javne vodoopskrbe obavljalo 177 zaposlenika ili 47,8%. Ukupni prihodi od usluga javne vodoopskrbe koje su ostvarila navedena društva za 2012. iznose 46.766.523,00 kn.

U nastavku se daju podaci o ostvarenim приходima od usluga javne vodoopskrbe od 2010. do 2012.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi od usluga javne vodoopskrbe od 2010. do 2012.

u kn

Redni broj	Naziv društva	Ostvareni prihodi od usluga javne vodoopskrbe		
		2010.	2011.	2012.
1	2	3	4	5
1.	Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac	25.357.488,00	26.529.807,00	27.022.698,00
2.	Vodovod i kanalizacija d.o.o., Ogulin	6.638.760,00	8.239.541,00	8.324.604,00
3.	Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa	4.341.530,00	4.640.369,00	4.328.456,00
4.	Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj	3.618.206,00	3.637.702,00	3.911.202,00
5.	Komunalac d.o.o., Slunj	1.567.636,00	1.918.450,00	2.349.722,00
6.	Spelekom d.o.o., Rakovica	708.603,00	797.645,00	829.841,00
	Ukupno	42.232.223,00	45.763.514,00	46.766.523,00

U prihodima društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Ogulin su sadržani i prihodi od usluga javne vodoopskrbe društvu Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa koje navedeno društvo isporučuje svojim potrošačima (2010. u iznosu 109.950,00 kn, 2011. u iznosu 213.075,00 kn, te 2012. u iznosu 170.814,00 kn).

U prihodima društva Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa su sadržani i prihodi od usluga javne vodoopskrbe općini Krnjak koje navedena općina isporučuje svojim potrošačima (2010. u iznosu 200.088,00 kn, 2011. u iznosu 222.837,00 kn, te 2012. u iznosu 78.218,00 kn).

Zakonodavni okvir kojim je regulirano obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe i utvrđivanje cijena vodnih usluga (javne vodoopskrbe) čine Zakon o vodama (Narodne novine 153/09, 63/11 i 130/11), Zakon o financiranju vodnog gospodarstva (Narodne novine 153/09 i 90/11), Uredba o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva (Narodne novine 112/10) i drugi podzakonski akti.

Prema odredbama Zakona o vodama, javna vodoopskrba je djelatnost zahvaćanja podzemnih i površinskih voda namijenjenih ljudskoj potrošnji i njihova kondicioniranja te isporuka do krajnjeg korisnika ili drugog isporučitelja vodne usluge, ako se ti poslovi obavljaju putem građevina javne vodoopskrbe te upravljanje tim građevinama.

Strategija upravljanja vodama Republike Hrvatske, koja je donesena u srpnju 2008., usklađena je s direktivama Europske unije, te čini osnovu za pripremu pregovaračkih dokumenata za pristupne pregovore i korištenje sredstava iz pretpristupnih fondova Europske unije. Strateške odrednice u području vodoopskrbe su: povećanje stupnja opskrbljenosti stanovništva, unaprjeđenje upravljanja javnim vodoopskrbnim sustavima (određivanje distribucijskih područja, povezivanje vodoopskrbnih sustava-regionalni sustavi), ekonomska cijena vodnih usluga, smanjenje gubitaka vode iz javnih vodoopskrbnih sustava, zadovoljenje potreba za vodom, te povećanje sigurnosti zahvata vode za javnu vodoopskrbu. Prema Strategiji upravljanja vodama Republike Hrvatske, u zaštiti ljudskoga zdravlja u okviru upravljanja vodama, prioritetno se polazi od priključenosti stanovništva na javni vodoopskrbni sustav i sustav javne odvodnje.

Razvojnou strategijom Karlovačke županije za razdoblje od 2011. do 2013. jedan od strateških razvojnih projekata je izgradnja sustava javne vodoopskrbe. Osnovni razvojni problemi u području vodoopskrbe i odvodnje su: postojanje mnogih pojedinačnih i nekontroliranih malih sustava, te velikih područja gdje se za potrebe vodoopskrbe moraju tražiti drugi izvori i pojedinih sustava koji raspolažu viškom vode uz istovremenu nestašicu vode u drugim vodoopskrbnim sustavima što se može riješiti putem njihovog povezivanja, značajni gubici vode u distribuciji u svim sustavima, te nepostojanje regularnih vodoopskrbnih sustava na pojedinim područjima.

Utvrđene razvojne potrebe su: izraditi dokumentaciju za izgradnju regionalnog vodoopskrbnog sustava Županije, u okviru kojeg je potrebno ispitati mogućnost spoja na regionalne vodoopskrbne sustave susjednih županija, izgradnja regionalnog vodoopskrbnog sustava Lička Jasenica s ciljem rješavanja problema vodoopskrbe južnog dijela Županije, zaštita slivnih područja rijeka Županije koje se prostiru na području susjednih županija i teritoriju susjednih država, zaštita postojećih i potencijalnih izvorišta od mogućeg zagađenja te utvrditi njihova slivna područja, provoditi vodoistražne radove kako bi se ukazalo na potencijalne rezerve pitke vode, rekonstrukcija starih i dotrajalih vodoopskrbnih sustava na cijelom području Županije kako bi se gubici vode sveli na podnošljivih 10,0%, izgraditi pojedine vodoopskrbne sustave i dovršiti započete, povezati pojedine vodoopskrbne sustave kako bi u slučaju havarije na određenom vodoopskrbnom sustavu mogli zadovoljiti minimalne potrebe vodoopskrbe do otklanjanja kvara.

II. CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi pravilnost načina utvrđivanja cijena usluge opskrbe pitkom vodom,
- provjeriti usklađenost načina utvrđivanja cijena sa zakonima i drugim propisima,
- analizirati elemente (strukture) za izračun cijene opskrbe pitkom vodom,
- ispitati kretanje i utvrditi razloge promjene cijena u posljednje tri godine, te
- provjeriti i ocijeniti ekonomsku opravdanost razlika u cijeni prema pojedinim isporučiteljima.

Područje revizije je određeno na temelju uočenih razlika u cijeni javne vodoopskrbe između pojedinih isporučitelja, objava u medijima i velikog interesa javnosti (korisnika usluga) za uspostavljanje ekonomičnog sustava vodoopskrbe.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, te imovina isporučitelja usluga, analiza strukture cijene javne vodoopskrbe (fiksni i varijabilni dio, naknade), način utvrđivanja osnovne cijene javne vodoopskrbe (fiksni i varijabilni dio) i kretanje cijena u posljednje tri godine, prihodi, rashodi, te usklađenost načina utvrđivanja cijene javne vodoopskrbe sa zakonima i drugim propisima.

III. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

Pri obavljanju revizije su korištene sljedeće metode i postupci prikupljanja revizijskih dokaza:

- proučeni su i analizirani propisi i drugi akti koji reguliraju područje vodoopskrbe, te dokumentacija i informacije o poslovanju društava, stručni članci, strategije i drugi propisi,
- provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima,
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata,
- za izračun i analizu značajnih omjera, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci (usporedbe cijena, načina obračuna usluge),
- obavljani su razgovori s direktorima i voditeljima računovodstva, te su pribavljena obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima.

Procijenjeni su sljedeći rizici koji bi mogli utjecati na ekonomsku opravdanost razlika u cijeni javne vodoopskrbe (opskrbe pitkom vodom) na području Županije:

Manja visina procijenjenog rizika:

- a) računi nisu ispostavljeni svim potrošačima,
- b) prihodi i rashodi nisu iskazani u razdoblju na koje se odnose,
- c) iznos planiranih godišnjih troškova koji se koriste kod izračuna najniže osnovne cijene usluga vodoopskrbe nisu realni,
- d) previsoki gubici vode od isporučitelja do krajnjih potrošača,
- e) obavljani su radovi, nabavljena roba ili usluge koje nisu bile potrebne ili nisu u nadležnosti trgovačkih društava koja obavljaju usluge javne vodoopskrbe,
- f) nisu ustrojani sustavna evidencija i plan korištenja svih vodnih resursa.

Veća visina procijenjenog rizika:

- a) sustav unutarnjih kontrola u trgovačkim društvima koja se bave javnom vodoopskrbom ne funkcionira na zadovoljavajući način,
- b) dio sredstava prikupljen od vodnih naknada ne koristi se namjenski,
- c) cijena vodnih usluga je neopravdano visoka.

IV. USLUGE JAVNE VODOOPSKRBE

Društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac pruža usluge javne vodoopskrbe na području gradova Karlovac (dio) i Ozalj (dio), te općina Barilović (dio), Draganić i Netretić (dio).

Društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Ogulin pruža usluge javne vodoopskrbe na području grada Ogulina, te općina Josipdol i Tounj.

Društvo Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa pruža usluge javne vodoopskrbe na području gradova: Duga Resa, Karlovac (dio) i Ozalj (dio), te općina: Barilović (dio), Bosiljevo, Generalski Stol (dio) i Netretić (dio).

Društvo Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj pruža usluge javne vodoopskrbe na području grada Ozlja (dio), te općina: Kamanje, Krašić (dio, Zagrebačka županija), Netretić (dio), Ribnik i Žakanje.

Društvo Komunalac d.o.o., Slunj pruža usluge javne vodoopskrbe na području grada Slunja.

Društvo Spelekom d.o.o., Rakovica pruža usluge javne vodoopskrbe na području općine Rakovica.

Tablica broj 2

**Priključenost stanovništva na području revizijom obuhvaćenih
isporučitelja usluga javne vodoopskrbe na javni vodoopskrbni sustav**

Isporučitelj usluga	Površina u km ²	Broj stanovnika /km ²	Broj domaćinstva	Broj stanovnika priključenih na sustav javne vodoopskrbe	Broj stanovnika na području vodoopskrbe	Postotak priključenih stanovnika na javnu vodoopskrbu
1	2	3	4	5	6	7
Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac	509	118	22 592	56 843	59 906	94,9
Vodovod i kanalizacija d.o.o., Ogulin	805	23	6 772	16 805	18 838	89,2
Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa	520	42	8 570	19 768	21 813	90,6
Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj	398	24	3 233	9 699	10 097	96,1
Komunalac d.o.o., Slunj	401	13	2 065	4 050	5 076	79,8
Spelekom d.o.o., Rakovica	261	9	889	2 300	2 387	96,4
Ukupno isporučitelji usluga	2 894	41	44 121	109 465	118 117	92,7

Prema podacima o broju stanovnika iz 2011. Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske i podacima isporučitelja usluga, pokrivenost vodoopskrbom na području na kojem isporučitelji obavljaju usluge iznosi 92,7%. Isporučitelji usluga su gradili vodoopskrbni sustav na način da svako domaćinstvo ima vodu.

Promjene cijene vodnih usluga

Do konca ožujka 2011., na snazi su bile odluke o cijeni vode koje su isporučitelji usluga donijeli na temelju odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu uz suglasnost jedinica lokalne samouprave. Isporučitelji usluga su bili dužni uskladiti odluke o cijeni vodnih usluga s odredbama Zakona o vodama i Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva do travnja 2011. isporučitelji usluga su u propisanom roku donijeli nove odluke o cijeni vodnih usluga uz suglasnost jedinica lokalne samouprave. Odluke su dostavljene Vijeću za vodne usluge i objavljene su na mrežnim stranicama isporučitelja usluga.

Odredbama Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva, uređuje se utvrđivanje najniže osnovne cijene vodnih usluga koja mora osigurati povrat troškova zahvaćanja vode, pogona i održavanja komunalnih vodnih građevina, te isporuku vodnih usluga.

Prema odredbama Zakona o vodama, cijena vodnih usluga ne može pokrivati troškove neekonomičnog poslovanja isporučitelja vodnih usluga. Cijena vodnih usluga se sastoji od fiksnog i varijabilnog dijela. Fiksni dio cijene vodnih usluga služi pokriću troškova koji ne ovise o količini isporučenih vodnih usluga (očitanje vodomjera, obrada podataka, dostava računa, servisiranje vodomjera, tekuće i investicijsko održavanje). Fiksni dio se obračunava mjesečno po korisniku. Varijabilni dio cijene ovisi o količini isporučenih vodnih usluga.

Na području koje opskrbljuje društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac do konca travnja 2011. na snazi je bila Odluka o cijeni vode iz 2010., prema kojoj je cijena za domaćinstvo iznosila 3,36 kn/m³, za socijalno ugrožene građane 2,02 kn/m³, te za druge potrošače 8,63 kn/m³. Za područje općine Draganić je, na temelju ugovora o opskrbi vodom, cijena vode za domaćinstvo iznosila 3,96 kn/m³, a za druge potrošače 9,23 kn/m³. Istom odlukom je utvrđena naknada za održavanje sustava javne vodoopskrbe za domaćinstvo i najmanji profil priključka za druge potrošače u iznosu 14,19 kn po korisniku, a za druge potrošače većeg profila priključka od 16,73 kn do 44,85 kn po korisniku. Početkom 2011. je donesena nova Odluka o cijeni vodnih usluga usklađena sa zakonima i drugim propisima. Uveden je fiksni dio cijene koji za domaćinstvo i najmanji profil priključka za druge potrošače iznosi 15,40 kn, za socijalno ugrožene građane 9,24 kn, a za druge potrošače većeg profila priključka od 29,50 kn do 178,62 kn mjesečno po korisniku. Cijena varijabilnog dijela za domaćinstvo je veća za 18,5% i iznosi 3,98 kn/m³, te za socijalno ugrožene građane za 18,3% i iznosi 2,39 kn/m³, dok za druge potrošače nije mijenjana. Cijena usluge javne vodoopskrbe se tijekom 2012. nije mijenjala.

Na području koje opskrbljuje društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Ogulin do konca ožujka 2011. na snazi je bila Odluka o cijeni vode iz 2006., prema kojoj je cijena za domaćinstvo iznosila od 6,50 do 7,50 kn/m³, a za druge potrošače od 15,60 kn/m³ do 18,00 kn/m³. Početkom 2011. je donesena nova Odluka o cijeni vodnih usluga usklađena sa zakonima i drugim propisima. Uveden je fiksni dio cijene koji je za domaćinstvo iznosio 21,00 kn i za druge potrošače 58,65 kn mjesečno po korisniku. Cijena varijabilnog dijela je veća za 0,08 kn/m³ i iznosila je za domaćinstvo od 6,58 kn/m³ do 7,58 kn/m³, te za druge potrošače od 15,68 kn/m³ do 18,08 kn/m³. Visina cijene usluge javne vodoopskrbe je ovisila o kategoriji potrošača, djelatnosti i lokaciji. Cijena usluge javne vodoopskrbe tijekom 2012. se mijenjala, iz razloga uvođenja djelatnosti javne odvodnje. Nova Odluka o cijeni vodnih usluga se primjenjuje od 1. lipnja 2012., a javne odvodnje i pročišćavanja od 1. siječnja 2013. Prema novoj Odluci o cijeni vodnih usluga, fiksni dio cijene za domaćinstvo je veći za 1,80 kn i iznosi 22,80 kn i za druge potrošače 0,88 kn i iznosi 59,53 kn mjesečno po korisniku, dok je varijabilni dio cijene manji za domaćinstvo 0,08 kn/m³ i iznosi od 6,50 kn/m³ do 7,50 kn/m³ i za druge potrošače od 0,33 kn/m³ do 0,43 kn/m³ i iznosi od 15,35 kn/m³ do 17,65 kn/m³. Također, Vodovod i kanalizacija d.o.o., Ogulin uslugu javne vodoopskrbe pruža drugom isporučitelju usluga javne vodoopskrbe (društvo Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa) po cijeni koja je do 1. lipnja 2012. iznosila 7,35 kn/m³, a nadalje iznosi 7,79 kn/m³.

Na području koje opskrbljuje društvo Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa do konca ožujka 2011. na snazi je bila Odluka o cijeni vode iz 2006., prema kojoj je cijena za domaćinstvo iznosila 4,62 kn/m³, za gospodarstvo 9,52 kn/m³, a za ustanove 5,75 kn/m³. Početkom 2011. je donesena nova Odluka o cijeni vodnih usluga koja se primjenjuje od 1. travnja 2011. Uveden je fiksni dio cijene koji za domaćinstvo, kuće za odmor i male potrošače iznosi 18,76 kn, za socijalno ugrožene građane 11,25 kn, dok je za gospodarstvo fiksni dio utvrđen prema promjeru vodomjera te iznosi od 25,00 kn do 45,00 kn.

Cijena varijabilnog dijela je veća za domaćinstvo, kuće za odmor i male potrošače za 27,7% i iznosi 5,90 kn/m³, za druge potrošače je veća 24,8% i iznosi 11,88 kn/m³, dok za socijalno ugrožene građane iznosi 3,54 kn/m³. Vijeće za vodne usluge je u veljači 2012. zatražilo usklađenje Odluke o cijeni vodnih usluga, jer nije bilo navedeno vodoopskrbno područje, i/ili područje aglomeracije gradova i/ili općine na kojem isporučitelj pruža vodne usluge, naknada za korištenje vode, naknada za zaštitu voda, naknada za razvoj te porez na dodanu vrijednost su navedene u apsolutnom iznosu, nije bila navedena količina vode nužna za osnovne potrebe domaćinstva, naknada za razvoj nije donesena u skladu sa zakonskim odredbama, a za usluge odvodnje u obrascu izračun najniže osnovne cijene vodnih usluga nisu bili navedeni troškovi. U ožujku 2012. je donesena Odluka o cijeni vodnih usluga usklađena sa zakonskim odredbama, kojom su brisane kategorije kuće za odmor i mali potrošači (izjednačeni su s domaćinstvima), naknade i porez na dodanu vrijednost nisu navedeni (brisani su), a količina vode nužna za osnovne potrebe domaćinstva iznosi 96 litara/dnevno po članu domaćinstva. Cijene su ostale iste prema Odluci koja se primjenjuje od 1. travnja 2011. Također, Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa obavlja uslugu javne vodoopskrbe općini Krnjak. Varijabilni dio cijene javne vodoopskrbe iznosi 4,90 kn/m³, a fiksni dio iznosi 49,50 kn mjesečno za vodomjer od 100 mm, prema dogovoru spomenutog društva, općine Krnjak i Hrvatskih voda, pravne osobe za upravljanje vodama (dalje u tekstu: Hrvatske vode).

Na području koje opskrbljuje društvo Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj do konca ožujka 2011. na snazi je bila Odluka o cijeni vode iz 2008. prema kojoj je fiksni dio cijene za domaćinstvo iznosio 7,58 kn, za druge potrošače 45,04 kn te kuće za odmor 14,35 kn mjesečno po korisniku. Cijena vode za domaćinstvo i kuće za odmor je iznosila 4,80 kn/m³, a za gospodarstvo 9,90 kn/m³. Početkom 2011. je donesena nova Odluka o cijeni vodnih usluga koja se primjenjivala od 1. travnja do 31. srpnja 2011. na koju Vijeće za vodne usluge nije dalo suglasnost jer je varijabilni dio cijene utvrđen u iznosu nižem od potrebnog čime se dovodi u pitanje osiguranje punog povrata troškova vodnih usluga, što bi u konačnici dovelo do gubitka u poslovanju. U navedenom razdoblju, fiksni dio cijene za domaćinstvo je veći za 87,9% te za domaćinstvo i socijalno ugrožene građane iznosi 14,24 kn, a za druge potrošače je manji za 0,8% i iznosi 44,67 kn mjesečno po korisniku. Zbog većeg fiksnog dijela cijene za domaćinstvo, manja je cijena varijabilnog dijela za 0,04 kn i iznosi 4,76 kn/m³, a za socijalno ugrožene građane iznosi 2,86 kn/m³. Varijabilni dio cijene za druge potrošače je manji za 0,07 kn i iznosi 8,28 kn/m³. U srpnju 2011. je donesena nova Odluka o cijeni vodnih usluga koja se primjenjuje od kolovoza 2011., fiksni dio cijene ostao je nepromijenjen te za domaćinstvo i socijalno ugrožene građane iznosi 14,28 kn, a za druge potrošače 44,67 kn mjesečno po korisniku. Zbog usklađenja cijene vodnih usluga sa zakonima i drugim propisima, cijena varijabilnog dijela je veća za domaćinstvo 21,8% i iznosi 5,80 kn/m³, za socijalno ugrožene građane 21,7% i iznosi 3,48 kn/m³, a za druge potrošače 19,6% i iznosi 9,90 kn/m³.

Na području koje opskrbljuje društvo Komunalac d.o.o., Slunj je do konca veljače 2011. na snazi bila Odluka o cijeni vode iz 2010., prema kojoj je cijena za domaćinstvo iznosila 5,10 kn/m³, a za druge potrošače 9,50 kn/m³. Početkom 2011. je donesena nova Odluka o cijeni vodnih usluga usklađena sa zakonima i drugim propisima, prema kojoj je fiksni dio cijene trebao za domaćinstvo iznositi 14,00 kn po korisniku, a za druge potrošače 20,00 kn po korisniku. S obzirom da gradsko vijeće grada Slunja nije dalo suglasnost na cijenu fiksnog dijela utvrđenu navedenom Odlukom, donesena je nova Odluka o cijeni vodnih usluga prema kojoj je uveden fiksni dio cijene za domaćinstvo u iznosu 10,00 kn i za druge potrošače 15,00 kn po korisniku. Cijena varijabilnog dijela nije mijenjana.

U kolovozu 2011. je donesena nova Odluka o cijeni vodnih usluga, s primjenom od listopada 2011., prema kojoj je fiksni dio cijene za domaćinstvo veći za 40,0% i iznosi 14,00 kn po korisniku, a za druge potrošače nije mijenjan. Cijena varijabilnog dijela za domaćinstvo je veća za 17,6% i iznosi 6,00 kn/m³, a za druge potrošače za 17,9% i iznosi 11,20 kn/m³. Navedena je Odluka bila na snazi do konca listopada 2012. Novom Odlukom o cijeni vodnih usluga je fiksni dio cijene za domaćinstvo veći za 28,6% i iznosi 18,00 kn po korisniku, a za druge potrošače za 46,7% i iznosi 22,00 kn po korisniku. Cijena varijabilnog dijela za domaćinstvo je veća za 16,3% i iznosi 6,98 kn/m³, a za druge potrošače za 3,1% i iznosi 11,55 kn/m³. Uvedena je cijena varijabilnog dijela za socijalno ugrožene građane u iznosu 4,20 kn/m³.

Na području koje opskrbljuje društvo Spelekom d.o.o., Rakovica do konca 2011. na snazi je bila Odluka o cijeni vode iz 2005., prema kojoj je cijena za domaćinstvo iznosila 5,09 kn/m³, a za druge potrošače 9,89 kn/m³. Početkom 2011. je donesena nova Odluka o cijeni vodnih usluga usklađena sa zakonima i drugim propisima. Uveden je fiksni dio cijene koji za domaćinstvo i za druge potrošače iznosi 10,00 kn mjesečno po korisniku. Nakon uvođenja fiksnog dijela cijene javne vodoopskrbe, cijena varijabilnog dijela za domaćinstvo je manja za 1,8% i iznosi 5,00 kn, a za druge potrošače je veća za 1,1% i iznosi 10,00 kn. Cijena usluge javne vodoopskrbe tijekom 2012. se nije mijenjala.

Društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac na području grada Karlovca naplaćuje naknadu za razvoj javne vodoopskrbe i odvodnje u iznosu 1,97 kn/m³ na temelju Odluke grada Karlovca iz 2010. Obračunana sredstva naknade su prihod društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac, a namijenjena su za gradnju vodnih građevina. Tijekom 2012. obračunano je 6.875.840,00 kn, a naplaćeno je 6.912.357,00 kn naknade za razvoj.

Društvo Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa na području grada Duge Rese od 2006. naplaćuje naknadu za razvoj vodoopskrbe u iznosu 2,00 kn/m³ na temelju odluke grada Duge Rese donesene u veljači 2006. i svibnju 2012. Obračunana sredstva naknade su prihod društva Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa, a namijenjena su za gradnju vodnih građevina. Tijekom 2012. je obračunano 975.138,00 kn, a naplaćeno je 959.564,00 kn naknade za razvoj.

Društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Ogulin naplaćuje naknadu za razvoj vodoopskrbe u iznosu 1,00 kn/m³ od 1. siječnja 2013. na temelju odluke grada Ogulina.

Isporučitelji usluga na računima za vodu obračunavaju i naplaćuju naknadu za zaštitu voda na temelju odredbi Uredbe o visini naknade za zaštitu voda (Narodne novine 82/10 i 83/12), te naknadu za korištenje voda na temelju odredbi Uredbe o visini naknade za korištenje voda (Narodne novine 82/10 i 83/12). Navedene naknade su prihod Hrvatskih voda na temelju Zakona o vodama.

Kvaliteta vode

Pokazatelji kvalitete vode i njezine zdravstvene ispravnosti, određeni su odredbama Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće (Narodne novine 47/08). Zdravstvenu ispravnost vode provjeravaju Zavod za javno zdravstvo Karlovačke županije, Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije, te društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac u internom laboratoriju.

Tijekom 2012. je kod isporučitelja usluga analizirano 2 643 uzoraka vode za piće, od čega 60 uzoraka ili 2,3% nisu zadovoljili kriterij pitke vode. Najveći postotak nezadovoljavajućih uzoraka su imala društva Spelekom d.o.o., Rakovica (11,4%) i Komunalac d.o.o., Slunj (8,3%). Zatim slijede društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Ogulin (6,2%), Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj (3,6%) i Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa (2,2%). Najmanji postotak nezadovoljavajućih uzoraka je imalo društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac (1,3%).

V. NALAZ

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, te imovina isporučitelja usluga, analiza strukture cijene javne vodoopskrbe (fiksni i varijabilni dio, naknade), način utvrđivanja osnovne cijene javne vodoopskrbe (fiksni i varijabilni dio) i kretanje cijena u posljednje tri godine, prihodi, rashodi, te usklađenost načina utvrđivanja cijene javne vodoopskrbe sa zakonima i drugim propisima.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na imovinu, prihode, cijene javne vodoopskrbe, te gubitke vode.

1. Imovina

1.1. Prema Strategiji upravljanja vodama Republike Hrvatske iz 2008. na svakom distribucijskom području planirano je osnovati jedno društvo i propisati jedinstvenu cijenu vode. Razvojnou strategijom Županije za razdoblje od 2011. do 2013. jedan od strateških razvojnih projekata je izrada dokumentacije za izgradnju regionalnog vodoopskrbnog sustava Županije, u okviru kojeg je potrebno ispitati mogućnost spoja na regionalne vodoopskrbne sustave susjednih županija, te izgradnja regionalnog vodovoda Lička Jasenica s ciljem rješavanja problema vodoopskrbe južnog dijela Županije. Opskrbljenost stanovništva vodom u Županiji je visoka, ali postoje specifičnosti koje se odnose na postojanje mnogih pojedinačnih malih sustava kao i značajni gubici vode u distribuciji u svim sustavima, najčešće zbog starosti sustava. Osim područja na kojima postoje dodatne količine vode za vodoopskrbu, postoje i područja gdje se moraju tražiti nova izvorišta. Primjer je područje općine Rakovica koja na svom području nema izvora pitke vode, već je vezana uz isporuku vode s područja Nacionalnog parka Plitvička jezera, iz druge županije. Studijom razvitka vodoopskrbe na području Karlovačke županije koju su izradile Hrvatske vode u 2007., izrađen je detaljan prikaz postojećeg stanja izgrađenosti vodoopskrbnog sustava i utvrđeni su prioriteti u razvoju vodoopskrbe, te su predviđena povezivanja pojedinačnih vodoopskrbnih sustava. U svibnju 2007. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva je donijelo rješenje o ispunjavanju posebnih uvjeta za obavljanje vodoopskrbne djelatnosti društvu Spelekom d.o.o., Rakovica. Ujedno je navedeno da će društvo Komunalac d.o.o., Korenica ishoditi koncesiju za zahvaćanje voda za potrebe javne vodoopskrbe i najkasnije do lipnja 2008. će s društvom Spelekom d.o.o., Rakovica, koje će na području općine Rakovica obavljati javnu vodoopskrbu, zaključiti ugovor o isporuci vode do vodospreme Lisina. U suradnji Županije i Ličko-senjske županije izrađen je projektni prijedlog Regionalnog vodoopskrbnog sustava Lička Jasenica-Plitvička jezera-Slunj koji je odobren za financiranje iz programa CARDS 2004. u lipnju 2006. Predloženi regionalni vodoopskrbni sustav s izvorišta Veliko i Malo vrelo rječice Ličke Jasenice opskrbljivao bi vodom grad Slunj, općine Cetingrad, Rakovicu i Saborsko u Županiji, te Nacionalni park Plitvička jezera koji je i najveći potrošač vode i dio općine Plitvička jezera u Ličko-senjskoj županiji. Prema izvješću Županije vrijednost projektne dokumentacije regionalnog vodoopskrbnog sustava je 1.106.200 EUR. Projekt je financiran u iznosu 930.000 EUR u okviru programa CARDS 2004., dok su razliku financirale Županija i Ličko-senjska županija. Projekt je završen u siječnju 2009., odnosno pripremljena je tehnička dokumentacija i ishođene dozvole te je u svibnju 2009. prijavljen kao prioritetni projekt Županije za sufinanciranje iz strukturnih fondova.

Županija i Ličko-senjska županija su zaključile sporazum o provedbi zajedničkog projekta, te osnovali koordinaciju za praćenje provedbe projekta koju čine predstavnici Hrvatskih voda, Nacionalnog parka Plitvička jezera i navedenih županija. U listopadu 2012. predstavnici Hrvatskih voda su predložili da se uz njihovu pomoć, na području općina Rakovica i Plitvička jezera saniraju kvarovi na vodoopskrbnom sustavu kako bi se smanjili gubici vode, provedu vodoistražni radovi kako bi se pronašla nova izvorišta vode, te provede novelacija tehničke dokumentacije Regionalnog vodoopskrbnog sustava Lička Jasenica-Plitvička jezera-Slunj zbog visoke cijene izvođenja radova (103 milijuna kuna) i visoke procijenjene cijene vode (18,7 kn/m³). Hrvatske vode su u 2013. provele postupke nabave i zaključile ugovore za vodoistražne radove (geofizička istraživanja i istražno bušenje) na području općina Rakovica i Plitvička jezera, kako bi se pronašla nova izvorišta vode. Javna ustanova Nacionalni park Plitvička jezera zahvaća vodu iz jezera Kozjak bez koncesije za zahvaćanje voda za potrebe javne vodoopskrbe i isporučuje društvu Spelekom d.o.o., Rakovica do vodospreme Lisina, bez zaključenog ugovora o isporuci i bez naknade. Do vremena obavljanja revizije pitanje koncesije za zahvaćanje vode za potrebe javne vodoopskrbe nije riješeno.

U ožujku 2011. je stupio na snagu Pravilnik o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe (Narodne novine 28/11), kojim je propisano da javni isporučitelji kojima je doneseno rješenje o ispunjavanju posebnih uvjeta za obavljanje vodoopskrbne djelatnosti prema odredbama Pravilnika o posebnim uvjetima za obavljanje vodoopskrbne djelatnosti (Narodne novine 82/96, 102/97 i 145/08) su dužni svoje poslovanje uskladiti s odredbama novog Pravilnika do 16. ožujka 2013. S obzirom da društva Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj, Komunalac d.o.o., Slunj i Spelekom d.o.o., Rakovica nisu podnijela zahtjev o ispunjenju posebnih uvjeta, rješenja donesena prema Pravilniku o posebnim uvjetima za obavljanje vodoopskrbne djelatnosti su prestala važiti 31. prosinca 2012. Skreće se pozornost da je u svibnju 2013. stupio na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vodama (Narodne novine 56/13). Prema odredbama članaka 145. i 146. navedenog zakona, pravni status i predmet poslovanja isporučitelja vodnih usluga se mora uskladiti najkasnije do 31. prosinca 2013., a jedinice lokalne samouprave su dužne u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu zakona prenijeti komunalne vodne građevine u svom vlasništvu javnom isporučitelju vodne usluge u obliku temeljnog uloga ili prijenosa bez naknade.

Državni ured za reviziju predlaže svim isporučiteljima usluga, poduzeti mjere za povezivanje i objedinjavanje vodoopskrbnih područja kojima upravlja veliki broj isporučitelja, rješavanje problema vodoopskrbe južnog dijela Županije, te dugoročno, povezivanje na vodoopskrbni sustav sjevernog dijela Županije kako je to predviđeno Studijom razvitka vodoopskrbe na području Karlovačke županije, Strategijom upravljanja vodama Republike Hrvatske i Razvojnou strategijom Karlovačke županije za razdoblje od 2011. do 2013. Nadalje, predlaže se društvima Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj, Komunalac d.o.o., Slunj i Spelekom d.o.o., Rakovica pribaviti rješenja o ispunjenju posebnih uvjeta za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe u skladu s propisima.

- 1.2. *Svi isporučitelji usluga prihvaćaju preporuku Državnog ureda za reviziju koja se odnosi na povezivanje i objedinjavane vodoopskrbnih područja. Društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac navodi da je suglasno i spremno uključiti se u sve radnje vezane za okrupnjavanje u skladu sa Strategijom upravljanja vodama Republike Hrvatske i Studijom razvitka vodoopskrbe na području Karlovačke županije.*

Društvo Komunalac d.o.o., Slunj navodi da su zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjavanju posebnih uvjeta za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe predali Ministarstvu poljoprivrede, Upravi za vodno gospodarstvo u svibnju 2013.

2. Prihodi

2.1. Prema podacima iz računa dobiti i gubitka za 2012. ukupni prihodi isporučitelja usluga su ostvareni u iznosu 106.332.056,00 kn (od čega prihodi od usluge javne vodoopskrbe i odvodnje iznose 46.766.523,00 kn), rashodi u iznosu 105.451.066,00 kn, te je ostvarena dobit u iznosu 880.990,00 kn. Društva Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj i Komunalac d.o.o., Slunj su za 2012. ostvarila gubitak, a ostala društva su ostvarila dobit. Društvo Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj je imalo gubitak u iznosu 527.361,00 kn, a društvo Komunalac d.o.o., Slunj u iznosu 122.345,00 kn. U odnosu na 2011. gubitak kod navedena dva društva je veći za 102.521,00 kn ili 13,6%.

- Potraživanja

Koncem 2011. u društvu Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac potraživanja od kupaca za vodu su iznosila 5.630.244,00 kn, a koncem 2012. su iznosila 4.963.210,00 kn. Koncem 2012. dospjela potraživanja su iznosila 4.093.491,00 kn, od čega starija od godinu dana 388.675,00 kn.

Koncem 2011. u društvu Vodovod i kanalizacija d.o.o., Ogulin potraživanja od kupaca za vodu su iznosila 2.671.126,00 kn, a koncem 2012. su iznosila 2.185.393,00 kn. Koncem 2012. dospjela potraživanja su iznosila 1.386.348,00 kn, od čega starija od godinu dana 389.783,00 kn.

Koncem 2011. u društvu Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa potraživanja od kupaca za vodu su iznosila 2.363.319,00 kn, a koncem 2012. su iznosila 2.858.938,00 kn. Koncem 2012. dospjela potraživanja su iznosila 2.273.796,00 kn, od čega starija od godinu dana 875.731,00 kn.

Koncem 2011. u društvu Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj potraživanja od kupaca za vodu su iznosila 544.095,00 kn, a koncem 2012. su iznosila 473.482,00 kn i dospjela su, od čega starija od godinu dana 37.746,00 kn.

Koncem 2011. u društvu Komunalac d.o.o., Slunj potraživanja od kupaca za vodu su iznosila 657.554,00 kn, a koncem 2012. su iznosila 580.356,00 kn. Koncem 2012. dospjela potraživanja su iznosila 304.753,00 kn, od čega starija od godinu dana 117.867,00 kn.

Koncem 2011. u društvu Spelekom d.o.o., Rakovica potraživanja od kupaca za vodu su iznosila 459.598,00 kn, a koncem 2012. su iznosila 512.134,00 kn. Koncem 2012. dospjela potraživanja su iznosila 443.934,00 kn, od čega starija od godinu dana 382.368,00 kn.

Ukupna potraživanja isporučitelja usluga koncem 2012. su iznosila 11.573.513,00 kn ili 24,7% ukupnih prihoda od usluga javne vodoopskrbe i u odnosu na konac 2011. su manje za 752.423,00 kn ili 6,1%. Koncem 2012. ukupna dospjela potraživanja su iznosila 8.975.804,00 kn, od čega starija od godinu dana 2.192.170,00 kn.

Pozornost treba posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05 i 41/08), zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju nalaže svim isporučiteljima usluga poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda.

- 2.2. *Svi isporučitelji usluga prihvaćaju nalog Državnog ureda za reviziju koji se odnosi na poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda. Društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac obrazlaže da su u okviru svog računovodstveno-financijskog sektora formirali odjel za kontakt s korisnicima i sistematizirali radno mjesto referenta naplate potraživanja koji se isključivo bavi naplatom i evidencijom potraživanja od kupaca, u stalnom su kontaktu s društvom Inkasator d.o.o., Karlovac koje obavlja distribuciju i naplatu računa za vodu kategoriji potrošača u stambenim objektima, omogućili su dužnicima plaćanje u obrocima, a korisnike koji neredovito plaćaju račune isključuju iz vodoopskrbnog sustava. S većim dužnicima iz gospodarstva zaključuju nagodbe kako bi naplata prihoda bila što veća. Navode da podnose tužbe na vrijeme za sva potraživanja kako ne bi došlo do zastare, a u 2012. je naplata prihoda iznosila 94,0%.*

Društvo Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa obrazlaže da poduzima sve mjere naplate prihoda. Donijelo je akt Opći i tehnički uvjeti isporuke vodnih usluga kojim je između ostaloga određeno da isporučitelj javne vodoopskrbe ima pravo ograničiti ili obustaviti isporuku vode korisniku koji nije podmirio tri ili više računa. Ovu mogućnost društvo koristi i u praksi se pokazalo pozitivnom jer nakon ograničenja ili obustave isporuke vode, oni korisnici prema kojima je takva mjera poduzeta nadalje svoje obveze podmiruju redovito. Nadalje obrazlaže da je problem naplate u zgradama kolektivnog stanovanja gdje postoji samo jedan vodomjer za cijelu zgradu te nema pravne osnove za ograničenje ili obustavu isporuke vode jer nema tehničke mogućnosti da se iz sustava vodoopskrbe isključi onaj korisnik koji je vlasnik ili posjednik stana, a nije podmirio tri ili više računa za vodu.

Društvo Komunalac d.o.o., Slunj navodi da će poduzeti sve mjere naplate prihoda slanjem opomena, ovrhama i u krajnjoj mjeri isključenjem korisnika iz sustava javne vodoopskrbe.

3. Cijene javne vodoopskrbe

- 3.1. Isporučitelji usluga su bili dužni uskladiti odluke o cijeni javne vodoopskrbe s odredbama Zakona o vodama i Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva do travnja 2011. Cijena vodnih usluga se sastoji od fiksnog i varijabilnog dijela.

Fiksni dio cijene vodnih usluga služi pokriću troškova koji ne ovise o količini isporučenih vodnih usluga (očitanje vodomjera, obrada podataka, dostava računa, servisiranje vodomjera, tekuće i investicijsko održavanje). Fiksni dio se obračunava mjesečno po korisniku. Varijabilni dio cijene ovisi o količini isporučenih vodnih usluga. Prema odredbama članka 206. Zakona o vodama je propisano da se cijena koju plaćaju socijalno ugroženi građani ne može utvrditi u visini većoj od 60,0% od osnovne cijene vodne usluge.

U Odluci o cijeni vodnih usluga društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac je utvrđena cijena varijabilnog dijela za domaćinstvo $3,98 \text{ kn/m}^3$, za socijalno ugrožene građane $2,39 \text{ kn/m}^3$ i za druge potrošače $8,63 \text{ kn/m}^3$. Korisnicima usluge na području općine Draganić se varijabilni dio cijene obračunava u iznosu većem za $0,60 \text{ kn}$ od cijene utvrđene navedenom Odlukom (na temelju ugovora zaključenog s općinom Draganić), odnosno za domaćinstvo $4,58 \text{ kn/m}^3$, a za druge potrošače $9,23 \text{ kn/m}^3$. Društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac u izračunu cijene usluge javne vodoopskrbe prema kategorijama potrošača nije obuhvatilo izračun cijene usluge javne vodoopskrbe za korisnike s područja općine Draganić te Odlukom o cijeni vodnih usluga nije utvrdilo cijenu javne vodoopskrbe za korisnike na navedenom području.

U Odluci o cijeni vodnih usluga društva Komunalno Duga Resa, d.o.o., Duga Resa je utvrđena cijena fiksnog dijela za domaćinstvo u iznosu $18,76 \text{ kn}$, za socijalno ugrožene građane $11,25 \text{ kn}$, a za gospodarstvo prema promjeru vodomjera od $25,00 \text{ kn}$ do $45,00 \text{ kn}$. Cijena varijabilnog dijela za domaćinstvo iznosi $5,90 \text{ kn/m}^3$, za socijalno ugrožene građane $3,54 \text{ kn/m}^3$ i za druge potrošače $11,88 \text{ kn/m}^3$. Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa pruža usluge javne vodoopskrbe općini Krnjak, varijabilni dio cijene javne vodoopskrbe iznosi $4,90 \text{ kn/m}^3$, a fiksni dio iznosi $49,50 \text{ kn}$ mjesečno za vodomjer od 100 mm , a prema dogovoru spomenutog društva, općine Krnjak i Hrvatskih voda. Odredbama članka 208. Zakona o vodama je propisano da isporučitelj vodne usluge koji isporučuje vodu namijenjenu ljudskoj potrošnji drugom isporučitelju vodne usluge ne može odrediti cijenu vode u iznosu većem od troška proizvodnje vode ili nabave vode od trećeg isporučitelja, koja se može uvećati za razuman trošak provoda vode kroz građevine javne vodoopskrbe, a ako takvih korisnika nema, obavezan je odrediti cijenu vodne usluge sukladno načelima iz članka 197. stavka 5. ovog Zakona.

U Odluci o cijeni vodnih usluga društva Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj varijabilni dio cijene koju plaćaju socijalno ugroženi građani iznosi $3,48 \text{ kn/m}^3$, odnosno $60,0\%$ cijene koju plaćaju drugi građani. Cijena fiksnog dijela nije umanjena i za sve kategorije korisnika iznosi $14,24 \text{ kn}$ mjesečno.

Također, u Odluci o cijeni vodnih usluga društva Komunalac d.o.o., Slunj varijabilni dio cijene koju plaćaju socijalno ugroženi građani iznosi $4,20 \text{ kn/m}^3$, odnosno $60,0\%$ cijene koju plaćaju drugi građani. Cijena fiksnog dijela nije umanjena i za sve kategorije korisnika iznosi $18,00 \text{ kn}$ mjesečno. Podatke o osobama koje imaju status socijalno ugroženih građana jedinica lokalne samouprave nije dostavila društvu Komunalac d.o.o., Slunj.

Državni ured za reviziju predlaže društvu Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac uključiti u izračun cijene vodnih usluga kategoriju korisnika na drugom području za koje se primjenjuju različite cijene, a u Odluci o cijeni vodnih usluga utvrditi cijenu javne vodoopskrbe za sve kategorije korisnika. Predlaže se društvu Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa zaključiti ugovor o pružanju usluga javne vodoopskrbe općini Krnjak, a cijenu javne vodoopskrbe uskladiti s odredbama Zakona o vodama. Također se predlaže društvima Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj i Komunalac d.o.o., Slunj uskladiti odluku o cijeni vodnih usluga s odredbama Zakona o vodama u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje cijene za socijalno ugrožene građane. Nadalje, društvu Komunalac d.o.o., Slunj se predlaže pribaviti podatke o osobama koje imaju status socijalno ugroženih građana od jedinice lokalne samouprave.

- Odnos cijene javne vodoopskrbe za domaćinstvo u odnosu na gospodarstvo

Znatne su razlike cijene javne vodoopskrbe za domaćinstvo u odnosu na gospodarstvo. Okvirna direktiva Europske unije o vodama obvezuje zemlje članice na poštivanje načela povrata troškova od vodnih usluga, uključujući i troškove zaštite okoliša i resursa, te odgovarajući doprinos raznih korisnika povratu troškova od vodnih usluga, podijeljenih najmanje na industriju, domaćinstvo i poljoprivredu prema načelu zagađivač plaća. Prema odredbi članka 197. Zakona o vodama, vodne usluge se pružaju pod socijalno prihvatljivim uvjetima. Fiksni dio cijene javne vodoopskrbe za gospodarstvo u Županiji za isporučitelje usluga iznosi prosječno 29,43 kn, a za domaćinstvo 16,53 kn po korisniku mjesečno. Varijabilni dio cijene javne vodoopskrbe za gospodarstvo u Županiji iznosi prosječno 11,22 kn/m³, a za domaćinstvo 5,69 kn/m³. Fiksni dio cijene za gospodarstvo u Republici Hrvatskoj iznosi prosječno 21,50 kn, a za domaćinstvo 14,62 kn po korisniku mjesečno. Varijabilni dio cijene za gospodarstvo u Republici Hrvatskoj iznosi prosječno 8,42 kn/m³, a za domaćinstvo 4,85 kn/m³. Prosječni fiksni dio cijene za gospodarstvo je za 7,93 kn ili 36,9%, a prosječni varijabilni dio za 2,80 kn ili 33,3% veći u Županiji nego u Republici Hrvatskoj. U ukupnoj potrošnji vode 2012. gospodarstvo sudjeluje s 26,0%, a u ukupnim приходima s 35,6%. Prosječni varijabilni dio cijene po m³ u Županiji za gospodarstvo je 97,2% veći nego za domaćinstvo.

Državni ured za reviziju predlaže svim isporučiteljima usluga preispitati odnos cijena vodnih usluga za gospodarstvo i domaćinstvo.

- 3.2. *Svi isporučitelji usluga prihvaćaju preporuke Državnog ureda za reviziju, osim Komunalnog Ozalj d.o.o., Ozalj u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje cijene javne vodoopskrbe za socijalno ugrožene građane. Navedeno društvo u svom očitovanju navodi da u odluci o visini cijena vodnih usluga fiksni dio cijene javne vodoopskrbe za socijalno ugrožene građane nije umanjen jer je člankom 206. Zakona o vodama propisano da cijena koju plaćaju socijalno ugroženi građani za količinu isporučene vode nužne za osnovne potrebe kućanstava se ne može utvrditi u visini većoj od 60,0% osnovne cijene vodne usluge. Nadalje navodi, da iz navedenog proizlazi da se odredba o povlaštenoj cijeni za socijalno ugrožene građane odnosi samo na varijabilni dio cijene i to za količinu vode nužne za osnovne potrebe kućanstva, dok se ostale količine vode obračunavaju po redovnoj cijeni. Budući da Vijeće za vodne usluge nije imalo primjedbe na odluku o cijenama, navedeno društvo smatra da su pravilno formirali cijenu vodnih usluga za socijalno ugrožene građane. Društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac navodi da će izmijeniti Odluku o cijeni vodnih usluga i proširiti je na sve kategorije korisnika kojima pružaju usluge. Društvo Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa navodi da su pokrenuli inicijativu prema općini Krnjak za zaključenje ugovora o pružanju usluga javne vodoopskrbe. Društvo Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj navodi da smatraju da je cijena vodnih usluga za socijalno ugrožene građane utvrđena u skladu sa zakonskim odredbama. Društvo Komunalac d.o.o., Slunj navodi da će umanjiti cijenu fiksnog dijela vodne usluge za kategoriju socijalno ugroženih korisnika, a od grada Slunja su zatražili popis osoba koje imaju status socijalno ugroženih građana.*

Svi isporučitelji usluga prihvaćaju preporuku Državnog ureda za reviziju koja se odnosi na preispitivanje odnosa cijena vodnih usluga za gospodarstvo i domaćinstvo. Društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac navodi da sustavno rade na izjednačavanju cijena za različite korisnike svojih usluga i već dva puta nisu korigirali cijene za gospodarstvo, kako bi se približile cijene za gospodarstvo i domaćinstvo.

Društvo Komunalac d.o.o., Slunj navodi da će na skupštini društva preispitati cijenu vodnih usluga za gospodarstvo i domaćinstvo.

- 3.3. Državni ured za reviziju ostaje pri svojoj preporuci danoj društvu Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj u vezi utvrđivanja cijene javne vodoopskrbe za socijalno ugrožene građane u skladu s odredbama Zakona o vodama.

4. Gubici vode

- 4.1. Gubici su razlika između zahvaćene i isporučene vode, odnosno voda koja ne stigne do krajnjeg korisnika vodnih usluga. Razlike među isporučiteljima su značajne. Najmanje gubitke vode u 2012. ima društvo Spelekom d.o.o., Rakovica od 34,9%. Slijede društva Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj s gubicima 43,3%, Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac s gubicima 46,4% i Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa s gubicima 63,6%.

Najveće gubitke vode imaju društva Komunalac d.o.o., Slunj koji u 2012. iznose 73,2% i Vodovod i kanalizacija d.o.o., Ogulin koji iznose 70,4%. Društvo Komunalac d.o.o., Slunj je u 2011. imalo gubitak vode 74,1%. U 2012. je ugrađen regulator tlaka na dionici na kojoj je utvrđen veliki broj kvarova, nabavljen je geofon (ultrazvučni uređaj za otkrivanje mikrolokacije kvarova) i zamijenjeno 200 m cjevovoda. Prema obrazloženju spomenutog društva, zbog poroznog krškog terena je i uz uređaj teško otkriti istjecanje vode, jer ne istječe na površinu nego u zemlju. Navedena ulaganja nisu značajno utjecala na smanjenje gubitka. U 2013. je nabavljen korelator (uređaj za otkrivanje makrolokacije kvarova), a planirane su pojačane aktivnosti na kontroli vodoopskrbnog sustava, rekonstrukcija dvije dionice na kojima je utvrđena učestalost kvarova i ugradnja kontrolnih vodomjera. U društvu Vodovod i kanalizacija d.o.o., Ogulin gubici vode u 2011. su iznosili 76,7%, a u ranijim godinama i više. Prema obrazloženju društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Ogulin gubici na vodoopskrbnom sustavu najvećim dijelom su rezultat starog i dotrajalog, te od neadekvatnog materijala izgrađenog vodoopskrbnog sustava. Nedostatke rješavaju rekonstrukcijom i zamjenom cjevovoda, te smanjenjem tlaka u cjevovodima tijekom noći kada je znatno smanjena potrošnja vode. Sanacija gubitaka se provodi prema Studiji o gubicima vode u vodoopskrbnom sustavu. Ugradnjom nadzorno upravljačkog sustava je poboljšano praćenje protoka i pritiska vode te brže otkrivanje gubitaka i otklanjanje kvarova na vodoopskrbnom sustavu. Pored navedene opreme, na dvije crpne stanice su ugrađeni agregati za proizvodnju električne energije te automatske stanice za dezinfekciju pitke vode. U 2011. i 2012. radove na sanaciji gubitaka su financirale Hrvatske vode u iznosu 2.399.690,00 kn, a u 2013. su planirana ulaganja u iznosu 3.500.000,00 kn. Rezultati izvršenih ulaganja su smanjenje gubitaka vode u 2012. za 6,3%, smanjenje potrošnje električne energije za 21,3% i povećanje kvalitete usluga javne vodoopskrbe.

Državni ured za reviziju predlaže svim isporučiteljima usluga i nadalje poduzimati mjere za smanjenje gubitaka vode, te pri zamjeni starih cjevovoda i nabavi opreme koristiti bespovratna sredstva Europske unije.

- 4.2. *Svi isporučitelji usluga prihvaćaju preporuku Državnog ureda za reviziju koja se odnosi na poduzimanje mjera za smanjenje gubitaka vode.*

Društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac navodi da poduzimaju razne mjere za smanjenje gubitaka od zahvaćanja do isporuke vode kroz balansiranje i modeliranje mreže, smanjenje tlakova i zamjene mreže, a u ranijem četverogodišnjem razdoblju su zamijenili 35,6 km mreže i smanjili gubitke za 7,0% te će i nadalje poduzimati mjere za smanjenje gubitaka vode.

Društvo Komunalac d.o.o., Slunj navodi da visoki postotak gubitaka iziskuje permanentnu aktivnost na pronalaženju uzroka gubitaka i otklanjanju istog. U 2013. su proveli postupak javne nabave za izvođenje radova na rekonstrukciji dijela vodovodne mreže u dužini 550 metara na dionici na kojoj imaju velike gubitke. Svakodnevno poduzimaju aktivnosti na otklanjanju istjecanja vode na lokalnim cjevovodima.

VI. OCJENA EKONOMSKE OPRAVDANOSTI RAZLIKA U CIJENI JAVNE VODOOPSKRBE

Isporučitelji usluga javne vodoopskrbe su odgovorni za utvrđivanje cijena javne vodoopskrbe u skladu sa zakonima i drugim propisima.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da cijene usluge javne vodoopskrbe nisu dovoljno ekonomski opravdane. Revizijom je utvrđeno da isporučitelji usluga, pri određivanju cijena javne vodoopskrbe, nisu u potpunosti poštivali zakone i druge propise, te da je cijena ili unaprijed određena ili u izračunu nisu obuhvaćeni svi elementi strukture cijene koji utječu na njenu visinu (kategorije korisnika, broj priključaka), a značajno većom cijenom javne vodoopskrbe za druge potrošače u odnosu na domaćinstvo se pokrivalo ukupne troškove poslovanja. Zbog navedenog se predlaže:

- poduzeti mjere za izgradnju i objedinjavanje vodoopskrbnih sustava na području Županije kako je predviđeno Strategijom upravljanja vodama Republike Hrvatske, Studijom razvitka vodoopskrbe na području Karlovačke županije, te Razvojnomo strategijom Karlovačke županije za razdoblje od 2011. do 2013. (sva društva),
- pribaviti rješenja o ispunjenju posebnih uvjeta za obavljanje vodoopskrbne djelatnosti (Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj, Komunalac d.o.o., Slunj i Spelekom d.o.o., Rakovica),
- poduzeti mjere za sprječavanje zastare potraživanja, te za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda (sva društva),
- Odlukom o cijeni vodnih usluga utvrditi cijene javne vodoopskrbe za sve kategorije korisnika (društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Karlovac), zaključiti ugovor o uslugama javne vodoopskrbe s općinom Krnjak i utvrditi cijenu javne vodoopskrbe za druge isporučitelje u skladu s odredbama Zakona o vodama (Komunalno Duga Resa d.o.o., Duga Resa), te utvrditi fiksni dio cijene javne vodoopskrbe za socijalno ugrožene građane u visini 60,0% cijene koju plaćaju drugi građani (Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj i Komunalac d.o.o., Slunj),
- preispitati varijabilni dio cijene javne vodoopskrbe za gospodarstvo i za domaćinstvo (sva društva), te
- poduzeti mjere za smanjivanje gubitaka vode od zahvaćanja do isporuke krajnjim korisnicima, pribaviti bespovratna sredstva strukturnih fondova Europske unije za zamjenu starih cjevovoda i druge opreme te za izgradnju sustava javne odvodnje radi zaštite izvorišta pitke vode (sva društva).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenih preporuka pridonijela povećanju ekonomske opravdanosti cijene javne vodoopskrbe, odnosno smanjenju razlika u cijeni na području Županije. Također, cilj danih preporuka je otklanjanje slabosti i nepravilnosti, te racionalizacija raspolaganja javnim sredstvima u javnoj vodoopskrbi.